

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 12.9.2018
COM(2018) 634 final

2018/0329 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

**om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare
som vistas olagligt i medlemsstaterna (omarbetning)**

*Ett bidrag från Europeiska kommissionen till toppmötet i
Salzburg den 19–20 september 2018*

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

Detta förslag är en del av ett åtgärds paket som kommissionen har föreslagit för att följa upp Europeiska rådets slutsatser av den 28 juni 2018¹, där det framhöll att det är nödvändigt att avsevärt skynda på irreguljära migranternas faktiska återvändande, och välkomnade kommissionens avsikt att lägga fram lagstiftningsförslag för en mer verkningsfull och konsekvent europeisk återvändandepolitik. De huvudprinciper som Europeiska rådet enades om i sina slutsatser, och som också understöts av medlemsstaterna i olika forum², understryker behovet av att stärka redskapen för europeisk solidaritet, i synnerhet den europeiska gräns- och kustbevakningen, för att säkerställa en effektiv förvaltning av de yttre gränserna och migrationshantering och att fastställa en mer verkningsfull och konsekvent europeisk återvändandepolitik.

Att tredjelandsmedborgare som inte har någon rätt att stanna i EU faktiskt återvänder är en grundläggande del av den europeiska migrationsagendan³. På EU-nivå regleras återvändandepolitiken genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG⁴ (nedan kallat *återvändandedirektivet*), som fastställer gemensamma normer och förfaranden som ska tillämpas i medlemsstaterna för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna, med full respekt för principen om ”non-refoulement”. Migrationstrycket på medlemsstaterna och unionen som helhet har ökat sedan återvändandedirektivet trädde i kraft 2010. Till följd av detta är det viktigare än någonsin att komma till rätta med utmaningarna i samband med irreguljära migranternas faktiska återvändande.

Två huvudsakliga utmaningar kan påvisas.

För det första stöter medlemsstaterna på svårigheter vid återvändandeförfaranden som hindrar dem från att framgångsrikt verkställa beslut om återvändande. De nationella tillvägagångssätten för att tillämpa EU-ramen varierar mellan medlemsstaterna, och de är inte lika effektiva som de borde vara. Bland annat kan inkonsekventa definitioner och tolkningar av risken för avvikande och användningen av förvar leda till att irreguljära migranter avviker och till sekundära förflyttningar. Bristande samarbetsvilja från tredjelandsmedborgarnas sida försvårar också återvändandeförfarandena. Medlemsstaterna är inte tillräckligt väl utrustade för att de behöriga myndigheterna snabbt ska kunna utbyta nödvändig information i syfte att genomföra återvändanden.

För det andra beror effektiviteten i EU:s återvändandepolitik också på ursprungsländernas samarbetsvilja. Under de senaste tre åren har EU:s fortsatta insatser för att få de viktigaste ursprungsländerna att samarbeta kring migrationshanteringen lett till goda framsteg, och flera rättsligt icke-bindande arrangemang för återvändande och återtagande har införts. Dessa arrangemang har börjat genomföras och det är nu viktigt att samtliga medlemsstater drar nytta av dessa resultat och utnyttjar arrangemangen fullt ut för att fler ska återvända till de berörda länderna. Kommissionen har också föreslagit att EU:s viseringspolitik i större utsträckning

¹ Europeiska rådets slutsatser av den 28 juni 2018.

² Tysklands och Frankrikes förklaring från Meseberg *Renewing Europe's promises of security and prosperity* av den 19 juni 2018.

³ COM(2015) 240 final.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 348, 24.12.2008, s. 98).

används som ett verktyg för att uppnå framsteg i samarbetet kring återvändande och återtagande med tredjeländer. När detta blir lag kommer det att förbättra EU:s inflytande i förbindelserna med ursprungsländerna avsevärt.

Det har under de senaste åren varit en prioriterad fråga att effektivisera återvändandena. Kommissionen föreslog 2016 att europeiska gräns- och kustbevakningens mandat skulle revideras med avsevärt större befogenheter på återvändandeområdet. Inom ramen för det nya mandatet har Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån utvecklat nya verktyg för att bistå och stödja medlemsstaternas insatser och förfaranden på återvändandeområdet. I den förnyade handlingsplanen för återvändande 2017⁵ angav kommissionen att bristerna i medlemsstaternas förfaranden och praxis för återvändande hindrar effektiviteten i EU:s återvändandesystem. Kommissionen antog därför 2017 en rekommendation om ett antal åtgärder som medlemsstaterna ska vidta för att effektivisera återvändanden⁶, bland annat genom att i så stor utsträckning som möjligt utnyttja den flexibilitet som återvändandedirektivet ger. Vid detta tillfälle angav kommissionen också att den, utifrån erfarenheterna från genomförandet av rekommendationen och beroende på behovet av att vidta ytterligare åtgärder för att öka återvändandetakten avsevärt, var beredd att inleda en översyn av återvändandedirektivet.

Trots dessa ansträngningar har få framsteg gjorts med att effektivisera återvändandena. Tvärtom har en minskning av återvändandetakten noterats i hela EU, från 45,8 % år 2016 till endast 36,6 % år 2017. I syfte att åtgärda de största hindren mot faktiskt återvändande är en riktad översyn av återvändandedirektivet nödvändig, för att avsevärt minska återvändandeförfarandenas längd, säkra en bättre koppling mellan asyl- och återvändandeförfaranden samt säkerställa en effektivare användning av åtgärder för att förhindra avvikande. Det behövs ett snabbt antagande av en riktad omarbetning av återvändandedirektivet för att uppnå en mer verkningsfull och enhetlig europeisk återvändandepolitik, i enlighet med de grundläggande rättigheterna som skyddas genom Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

En sådan riktad omarbetning bör göra följande:

- Införa ett nytt gränsförfarande för snabbt återvändande av personer som söker internationellt skydd men vars ansökan har avslagits efter ett asylgränsförfarande.
- Fastställa tydligare och effektivare regler om utfärdande av beslut om återvändande och om överklaganden av sådana beslut.
- Inrätta en tydlig ram för samarbete mellan irreguljära migranter och behöriga nationella myndigheter, enhetliggöra reglerna om beviljande av en tidsfrist för frivillig avresa och fastställa en ram för beviljande av finansiellt, materiellt och icke-finansiellt bistånd till irreguljära migranter som är villiga att återvända frivilligt.
- Inrätta effektivare instrument för förvaltning och underlättande av den administrativa behandlingen av återvändanden, informationsutbytet mellan behöriga myndigheter samt verkställandet av återvändande i syfte att förebygga illegal migration.
- Säkerställa samstämmighet och synergier med asylförfaranden.
- Säkerställa en effektivare användning av förvar för att stödja verkställandet av återvändanden.

De föreslagna riktade ändringarna ändrar inte direktivets tillämpningsområde, och påverkar ej heller skyddet av migranternas befintliga rättigheter, t.ex. avseende barnets bästa, familjeliv och

⁵ COM(2017) 200 final.

⁶ C(2017) 1600 final.

hälsotillstånd. Direktivet säkerställer fortsättningsvis full respekt för migranternas grundläggande rättigheter, i synnerhet principen om ”non-refoulement”.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Genom detta förslag vidareutvecklas de befintliga bestämmelserna i återvändandedirektivet om gemensamma normer och förfaranden för irreguljära migranternas faktiska återvändande, med respekt för deras grundläggande rättigheter och principen om ”non-refoulement”.

Det bygger i synnerhet på genomförandet av kommissionens förnyade handlingsplan och rekommendationen om återvändande från mars 2017 samt den reviderade handboken om återvändande som antogs i november 2017⁷, och det kompletterar förslaget om att ytterligare stärka Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns roll, i syfte att säkerställa en effektiv kontroll av EU:s yttre gränser och avsevärt öka irreguljära migranternas faktiska återvändande.

För att främja frivilligt återvändande på ett bättre sätt bör medlemsstaterna dessutom inrätta operativa program som tillhandahåller mer bistånd och rådgivning i samband med återvändandet, vilka kan omfatta stöd för återanpassning i de tredjeländer dit personerna återvänder, med beaktande av de gemensamma normerna för program för bistånd vid frivilligt återvändande och återanpassning⁸ i syfte att ytterligare harmonisera sådana program.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Detta förslag är förenligt med den europeiska migrationsagendan, genom vilken kommissionsordförande Jean-Claude Junckers politiska riktlinjer utvecklades till ett antal sammanhängande och ömsesidigt förstärkande initiativ som bygger på fyra pelare. Dessa pelare består i att minska incitamenten för irreguljär migration, säkra de yttre gränserna och rädda liv samt främja en stark asylpolitik och en ny politik för laglig migration.

Förslaget är också ett svar på Europeiska rådets slutsatser av den 28 juni 2018, som uppmanade till att avsevärt skynda på irreguljära migranternas faktiska återvändande och välkomnade kommissionens avsikt att lägga fram lagstiftningsförslag för en mer verkningsfull och konsekvent europeisk återvändandepolitik.

Detta förslag är konsekvent med och förstärker unionens politik inom andra områden, såsom

- det gemensamma europeiska asylsystemet med ökande synergier mellan asyl- och återvändandeförfaranden, särskilt i samband med gränsförfaranden,
- förordningen om en europeisk gräns- och kustbevakning, som ytterligare stärker Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns mandat på området återvändande. Dessutom kräver detta förslag att det inrättas nationella system för återvändandehantering som bör kommunicera med ett centralt system som inrättas av den byrån, i enlighet med det nya förslaget till förordning om en europeisk gräns- och kustbevakning vilket ingår i detta lagstiftningspaket.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Detta förslag är en omarbetning av återvändandedirektivet och bör därför grundas på artikel 79.2 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, som ger unionen befogenhet att

⁷ C(2017) 6505.

⁸ *Non-binding common standards for Assisted Voluntary Return (and Reintegration) Programmes implemented by Member States* (rådets dokument 8829/16).

vidta åtgärder i fråga om olaglig invandring och olaglig vistelse, inbegripet avvisning, utvisning och återvändande av personer som vistas olagligt.

- **Variabel geometri**

Vad variabel geometri beträffar följer detta förslag en liknande ordning som det gällande återvändandedirektivet.

Enligt artikel 4 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördragen, ska Danmark inom sex månader efter det att rådet har beslutat om detta direktiv besluta huruvida landet ska genomföra detta förslag, som bygger på Schengenregelverket, i sin nationella lagstiftning.

Vad gäller Förenade kungariket och Irland utgör återvändandedirektivet en hybrid, vilket återspeglas i skälen 48 och 49. Detta innebär att både protokoll nr 19 om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar, fogat till fördragen, och protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördragen, tillämpas på detta förslag.

På grundval av de avtal genom vilka Island, Norge, Schweiz och Liechtenstein associeras till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket bör dessa länder bli bundna av det föreslagna direktivet.

- **Subsidiaritetsprincipen**

Målet med detta förslag är att åtgärda de mest centrala brister och hinder som medlemsstaterna stöter på när de genomför återvändanden. Samtliga medlemsstater har ett gemensamt intresse av att förebygga och förhindra olaglig invandring samt att se till att personer som inte har någon laglig rätt att stanna i EU återvänder, men de kan inte uppnå detta på egen hand. Ytterligare EU-åtgärder behövs därför för att effektivisera unionens återvändandepolitik, med full respekt för subsidiaritetsprincipen enligt artikel 5.3 i fördraget om Europeiska unionen.

- **Proportionalitetsprincipen**

Tillsammans med förslaget om ett utökat mandat för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån är syftet med detta förslag att svara på de utmaningar som unionen står inför när det gäller migrationshantering och återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna. Det är en del av och stärker den övergripande befintliga ramen för återvändandepolitiken, som också består av operativa stödverktyg och program samt finansieringsmekanismer som finns tillgängliga för medlemsstaternas myndigheter och organisationer som deltar i återvändandeförfaranden. Ändringarna av återvändandedirektivet är begränsade och riktade och syftar till att verkligen åtgärda den mest centrala bristen i återvändandeförfarandena och minska de hinder som medlemsstaterna ställs inför när de genomför återvändanden, samtidigt som de berörda tredjelandsmedborgarnas grundläggande rättigheter respekteras. Förslaget går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de angivna målen.

- **Val av instrument**

I återvändandedirektivet ingår redan en stabil uppsättning normer för ett effektivt och värdigt återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna. Avsikten med detta förslag är att föreskriva riktade ändringar av det direktivet, i syfte att åtgärda vissa konstaterade brister och hinder som medlemsstaterna ställs inför när de genomför återvändanden. Eftersom förslaget är en omarbetning av återvändandedirektivet är det lämpligast att använda samma rättsliga instrument.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Utvärderings- och övervakningsmekanismen för kontroll av tillämpningen av Schengenregelverket⁹ och den information som samlats in genom det europeiska migrationsnätverkets expertgrupp för återvändande (EMN REG) och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån har möjliggjort en övergripande bedömning av hur medlemsstaterna tillämpar unionens återvändandepolitik.

Sedan 2015, när den första utvärderingen på återvändandeområdet ägde rum, har det upptäckts flera övergripande element som är gemensamma för de nationella återvändandesituationer och återvändandesystem som bedömts hittills (i 21 medlemsstater och Schengenassocierade länder).

- **Samråd med berörda parter**

Europeiska rådet efterlyste i sina slutsatser från oktober 2016 förstärkta nationella administrativa förfaranden för återvändande. Stats- och regeringschefernas Maltaförklaring från februari 2017 belyste behovet av att se över EU:s återvändandepolitik på grundval av en objektiv analys av hur de rättsliga, operativa, finansiella och praktiska verktyg som finns tillgängliga på unionsnivå och nationell nivå tillämpas. Där välkomnades kommissionens avsikt att snabbt lägga fram en uppdaterad EU-handlingsplan för återvändande och att ge vägledning när det gäller en utökning av EU:s och medlemsstaternas faktiska genomförande av återvändanden samt ett effektivt återtagande med utgångspunkt i det befintliga regelverket. Kommissionen poängterade i sin handlingsplan om återvändande från 2015, och igen i sitt meddelande om en mer effektiv återvändandepolitik 2017 och den åtföljande rekommendationen, behovet av ett mer kraftfullt verkställande av EU-reglerna om återvändande för att effektivisera EU:s återvändandepolitik överlag. I sina slutsatser från juni 2018 välkomnade Europeiska rådet kommissionens avsikt att lägga fram lagstiftningsförslag för en mer verkningsfull och konsekvent europeisk återvändandepolitik.

Det europeiska migrationsnätverket har under de senaste två åren bidragit med specialiserade studier, ad hoc-förfrågningar och information om återvändandets effektivitet i EU:s medlemsstater, alternativ till förvar, system för stöd till frivilligt återvändande och återanpassning, förvar och materiella förvarsförhållanden, rättslig hjälp i förvarsanläggningar och andra ämnen.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Diskussioner om aktuella genomförandeutmaningar har förts på teknisk nivå med medlemsstaterna i samband med kontaktgruppen för återvändande, EMN REG och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån, vilket i synnerhet har lett till en översyn av handboken för återvändande och det europeiska migrationsnätverkets studie om återvändandets effektivitet i EU:s medlemsstater. Studien syftade till att analysera vilken verkan EU:s regler om återvändande – inbegripet återvändandedirektivet och relaterad rättspraxis från Europeiska unionens domstol – har på medlemsstaternas politik och praxis på återvändandeområdet och därigenom på återvändandeprocessens effektivitet runtom i EU.

⁹ Rådets förordning (EU) nr 1053/2013 av den 7 oktober 2013 om inrättande av en utvärderings- och övervakningsmekanism för kontroll av tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av verkställande kommitténs beslut av den 16 september 1998 om inrättande av Ständiga kommittén för genomförande av Schengenkonventionen (EUT L 295, 6.11.2013, s. 27).

- **Konsekvensbedömning**

Det har under de senaste åren varit en prioriterad fråga för kommissionen att effektivisera återvändandena. I detta syfte har förordningen om en europeisk gräns- och kustbevakning och byråns därav följande nya mandat lett till betydande förbättringar i fråga om återvändande. Dessutom angavs i den förnyade handlingsplanen för återvändande och rekommendationen om att effektivisera återvändande som offentliggjordes i mars 2017 hur bristerna i medlemsstaternas förfaranden och praxis för återvändande hindrar effektiviteten i återvändandesystemet. Mot bakgrund av detta inledde kommissionen och medlemsstaterna tekniska samråd för att analysera de befintliga utmaningarna med återvändande och identifiera bristerna, och konstaterade behovet av riktade översyner av den gällande lagstiftningen. Dessa samråd och den efterföljande analysen av huvudfrågorna ledde till översynen av handboken om återvändande i november 2017. Civilsamhället har också hörts, och arbetet inom ramen för Schengens utvärderingsmekanism har gett en genomgripande översikt av problem som bör åtgärdas på återvändandeområdet. Genom dessa processer har de berörda parterna kunnat identifiera både rättsliga och praktiska aspekter som förhindrar att återvändanden genomförs effektivt inom ramen för återvändandedirektivet, samt fastställt behovet av en riktad översyn av direktivet.

Europeiska rådet välkomnade i sina slutsatser från juni 2018 kommissionens avsikt att lägga fram lagstiftningsförslag för en mer verkningsfull och konsekvent europeisk återvändandepolitik. En konsekvensbedömning anses inte vara nödvändig för detta förslag, med tanke på att det har gjorts en ingående bedömning av huvudproblemen på återvändandeområdet, det finns ett brådskande behov av att lägga fram lagstiftningsförslag och det har konstaterats att en översyn av det befintliga direktivet är det lämpligaste alternativet sett till såväl sakinnehållet som tidsramarna.

- **Grundläggande rättigheter**

Detta förslag är förenligt med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i artiklarna 2 och 6 i fördraget om Europeiska unionen och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Förslaget tar särskilt hänsyn till människans värdighet, rätten till liv, förbudet mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, rätten till frihet och säkerhet, rätten till skydd av personuppgifter, rätten till asyl och skydd i händelse av avlägsnande och utvisning, principerna om ”non-refoulement” och icke-diskriminering, rätten till ett effektivt rättsmedel samt barnets rättigheter.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Detta förslag medför inga finansiella eller administrativa kostnader för unionen. Det påverkar därför inte unionens budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Kommissionen ska rapportera om tillämpningen av detta direktiv till Europaparlamentet och rådet inom tre år från dess ikraftträdande och vart tredje år därefter. Kommissionen kan vid detta tillfälle föreslå ändringar som anses vara nödvändiga.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Syftet med de riktade ändringarna i detta förslag är att effektivisera återvändandeförfarandet och stärka dess koppling till avslutandet av asyلفörfaranden. De riktade ändringarna påverkar inte skyddsåtgärderna och tredjelandsmedborgares rättigheter, utan respekterar deras grundläggande rättigheter, i synnerhet principen om ”non-refoulement”.

Förklaringar ges för ändringar som görs i fråga om följande:

1) Risk för avvikande (artikel 6): Det finns ett stort behov av EU-omfattande objektiva kriterier för att fastställa om det finns en risk för avvikande, inklusive otillåtna sekundära förflyttningar. För att förebygga skiljaktiga eller ineffektiva tolkningar fastställs i förslaget en gemensam, icke uttömmande förteckning över objektiva kriterier för att fastställa om det finns en risk för avvikande, som en del av en övergripande bedömning av de specifika omständigheterna i det enskilda fallet.

2) Skyldighet att samarbeta (artikel 7): Det har allt oftare noterats att tredjelandsmedborgare inte samarbetar under återvändandeförfarandena, och därigenom hindrar återvändandet. Det är därför nödvändigt att införa en uttrycklig skyldighet för tredjelandsmedborgare att samarbeta med de nationella myndigheterna i alla skeden av återvändandeförfarandena, i synnerhet när det gäller att fastställa och kontrollera deras identitet i syfte att få en giltig resehandling och säkerställa att beslutet om återvändande verkställs på ett framgångsrikt sätt. Detta återspeglar en liknande skyldighet att samarbeta med behöriga myndigheter som redan finns och tillämpas i samband med asyلفörfaranden.

3) Utfärdande av ett beslut om återvändande i samband med att den lagliga vistelsen avslutas (artikel 8): Eftersom medlemsstaterna inte systematiskt utfärdar beslut om återvändande i samband med att en laglig vistelse avslutas, klargörs i förslaget att ett beslut om återvändande bör utfärdas omedelbart efter det att ett beslut fattas om att avslå eller avsluta en laglig vistelse. När ett beslut om återvändande utfärdas omedelbart efter eller i samma akt som ett beslut om att avslå en ansökan om internationellt skydd, avbryts verkställigheten av beslutet om återvändande till dess att avslaget vunnit laga kraft, i enlighet med Europeiska unionens domstols rättspraxis.

4) Frivillig avresa (artikel 9): Det finns ett behov av att anpassa reglerna för att bevilja en tidsfrist för frivillig avresa. En sådan period bör inte vara längre än 30 dagar, som redan föreskrivs i det gällande återvändandedirektivet. Dock är det enligt detta förslag inte längre obligatoriskt att bevilja minst sju dagar när en tidsfrist för frivillig avresa fastställs. Detta gör det möjligt för medlemsstaterna att besluta om en kortare tidsfrist. I förslaget anges också ett antal fall där det blir obligatoriskt att inte bevilja en tidsfrist för frivillig avresa.

5) Inreseförbud under utresekontroller (artikel 13): När en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna upptäcks för första gången vid utresa ur unionen kan det under vissa omständigheter vara lämpligt att utfärda inreseförbud i syfte att förhindra framtida återinresor och minska risken för olaglig invandring. Samtidigt bör detta inte fördröja avresan, med tanke på att personen redan är på väg att lämna medlemsstaternas territorium. I detta förslag införs en möjlighet för medlemsstaterna att utfärda inreseförbud utan att utfärda ett beslut om återvändande, efter en bedömning från fall till fall och med beaktande av proportionalitetsprincipen.

6) Återvändandehantering (artikel 14): Effektiva återvändandeförfaranden kräver instrument som gör det möjligt för de behöriga myndigheterna att snabbt få information och operativa system som tillhandahåller mer bistånd och rådgivning till personer som ska återvända, med lämpligt operativt och ekonomiskt EU-stöd. I förslaget fastställs en skyldighet att ha nationella system för återvändandehantering, som ger uppdaterad information om en

tredjelandssmedborgares identitet och rättsliga situation vilken är relevant för övervakning och uppföljning av enskilda fall. Dessa ska kopplas till ett centralt system som inrättas av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån i enlighet med den nya förordning som ingår i detta paket.

I förslaget fastställs också en skyldighet för medlemsstaterna att inrätta program för frivilligt återvändande som också kan omfatta stöd för återanpassning.

7) Rättsmedel och överklagande (artikel 16): Återvändandeförfarandenas effektivitet och snabbhet bör kompletteras med lämpliga skyddsåtgärder. Tidsfristerna för att överklaga beslut om återvändande varierar kraftigt mellan medlemsstaterna, från några dagar till en månad eller mer. I överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna måste tidsfristen lämna tillräckligt med tid för att säkerställa tillgång till ett effektivt rättsmedel, samtidigt som återvändandeförfarandena inte fördröjs.

I förslaget föreskrivs en särskild tidsfrist (fem dagar) för att överklaga beslut om återvändande som utfärdats i fall där beslutet om återvändande är en följd av ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som vunnit laga kraft.

Om risken för en överträdelse av principen om ”non-refoulement” inte redan har bedömts av en rättslig myndighet vid asylförfaranden måste överklagandet av ett beslut om återvändande ges automatisk suspensiv verkan. Detta är det enda fall där det är obligatoriskt att bevilja automatisk suspensiv verkan enligt detta förslag, utan att det påverkar skyldigheten att ge medlemsstaternas behöriga nationella myndigheter eller organ möjlighet att tillfälligt avbryta verkställigheten av ett beslut om återvändande i enskilda fall när det anses nödvändigt av andra skäl. Ett sådant beslut om tillfälligt avbrytande ska fattas snabbt, i regel inom 48 timmar.

I förslaget fastställs också att endast en instans av rättsmedel bör vara tillgänglig för överklagande av ett beslut om återvändande som är en följd av ett tidigare negativt beslut om en ansökan om internationellt skydd, vilket redan var föremål för rättsmedel.

Slutligen harmoniseras reglerna om möjligheten att på begäran tillhandahålla kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde i enlighet med de villkor som anges i asylregelverket.

8) Förvar (artikel 18): Det finns ett behov av riktade ändringar av reglerna om förvar. För det första har nya risker uppstått under de senaste åren, vilket gör det nödvändigt att tredjelandssmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och som utgör ett hot mot den allmänna ordningen eller nationella säkerheten vid behov kan tas i förvar. Detta är en ny grund för förvar i samband med återvändandeförfaranden, men den föreskrivs redan i asylregelverket.

För det andra föreskriver flera medlemsstater för närvarande en längsta förvarsperiod som är betydligt kortare än den som medges enligt återvändandedirektivet, vilket hindrar faktiskt avlägsnande. Inga ändringar görs av den längsta tillåtna förvarsperioden på sex månader eller möjligheten att förlänga den under särskilda omständigheter, men enligt detta förslag måste den nationella lagstiftningen föreskriva minst tre månader som en första minimiförvarsperiod, för att på ett bättre sätt återspegla hur lång tid som behövs för att slutföra förfaranden för återvändande och återtagande med tredjeländer. Förvar ska dock vara under så kort tid som möjligt och får endast fortgå under den tid som förfarandena inför avlägsnandet pågår och genomförs med rimliga ansträngningar.

9) Gränsförfarande (artikel 22): I förslaget bibehålls medlemsstaternas möjlighet att göra undantag från tillämpningen av reglerna i återvändandedirektivet för gränsfall som omfattas av artikel 2.2 a, men här föreskrivs också specifika, förenklade regler som ska tillämpas på tredjelandssmedborgare som har omfattats av asylgränsförfaranden: utfärdande av ett beslut

genom ett förenklat formulär, i regel ingen tidsfrist för frivillig avresa (förutom om tredjelandsmedborgaren innehar en giltig resehandling och samarbetar med de nationella myndigheterna), kortare tidsfrist för att överklaga samt särskilda grunder för förvar. Detta gränsförfarande för återvändande kommer att följa upp asylgränsförfarandet. För att underlätta återvändande föreslås det att man säkerställer att en tredjelandsmedborgare som redan har hållits i förvar under granskningen av dennas ansökan om internationellt skydd som en del av asylgränsförfarandet får kvarhållas i förvar högst fyra månader inom ramen för gränsförfarandet för återvändande. Om beslutet om återvändande inte verkställs under den perioden får tredjelandsmedborgaren kvarhållas i förvar om något av de villkor som fastställs i bestämmelserna avseende allmänna regler om förvar uppfylls och under den förvarsperiod som fastställs i enlighet med artikel 18.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (omarbetning)

*Ett bidrag från Europeiska kommissionen till toppmötet i
Salzburg den 19–20 september 2018*

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om ~~upprättandet av Europeiska gemenskapen~~ ☒ Europeiska
unionens funktionssätt ☒, särskilt artikel ~~63.3 b~~ ☒ 79.2 c ☒,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

↓ ny

- (1) Flera ändringar ska göras i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG¹⁰.
Det direktivet bör av tydlighetsskäl omarbetas.
- (2) En effektiv och rättvis återvändandepolitik är en grundläggande del av unionens arbete
för att hantera alla aspekter av migration på ett bättre sätt, vilket återspeglas i den
europeiska migrationsagendan från maj 2015¹¹.
- (3) Europeiska rådet framhöll i sina slutsatser av den 28 juni 2018 att det är nödvändigt att
avsevärt skynda på irreguljära migranternas faktiska återvändande, och välkomnade
kommissionens avsikt att lägga fram lagstiftningsförslag för en mer verkningsfull och
konsekvent europeisk återvändandepolitik.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer
och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L
348, 24.12.2008, s. 98).

¹¹ COM(2015) 285 final.

↓ 2008/115/EG skäl 1 (anpassad)

~~Vid Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15-16 oktober 1999 fastställdes en sammanhållen strategi för invandring och asyl, som omfattar inrättande av ett gemensamt asylsystem, en politik för laglig invandring och kampen mot olaglig invandring.~~

↓ 2008/115/EG skäl 2 (anpassad)

~~Vid sitt möte den 4-5 november 2004 i Bryssel efterlyste Europeiska rådet upprättandet av en effektiv politik för avlägsnande och återsändande som grundar sig på gemensamma standarder för personers återsändande på ett humant sätt och med fullständig respekt för deras mänskliga rättigheter och värdighet.~~

↓ 2008/115/EG skäl 3 (anpassad)

~~Den 4 maj 2005 antog Europarådets ministerkommitté 20 principer för påtvingat återvändande.~~

↓ 2008/115/EG skäl 4 (anpassad)
⇒ ny

- (4) ☒ Den europeiska återvändandepolitiken bör grunda sig på gemensamma normer för personers återsändande på ett humant sätt och med fullständig respekt för deras grundläggande rättigheter och värdighet ☒ ⇒ samt internationell rätt, inbegripet flyktingskydd och skyldigheter avseende mänskliga rättigheter. ⇐ Det är nödvändigt att det fastställs tydliga, öppna och rättvisa regler för tillhandahållandet av en effektiv återvändandepolitik, vilket är en nödvändig del av en väl förvaltd migrationspolitik ⇒ som har en avskräckande effekt på irreguljär migration samt säkerställer enhetlighet med och bidrar till integriteten i det gemensamma europeiska asylsystemet och systemet för laglig migration ⇐.
-

↓ 2008/115/EG skäl 5

- (5) I detta direktiv bör ett antal horisontella bestämmelser fastställas som ska gälla för alla tredjelandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa, vistelse eller bosättning i en medlemsstat.
-

↓ 2008/115/EG skäl 6

- (6) Medlemsstaterna bör se till att tredjelandsmedborgares olagliga vistelser bringas att upphöra genom ett rättvist och öppet förfarande. I enlighet med de allmänna principerna i EG-rätten ska beslut som fattas enligt detta direktiv avse ett enskilt fall och grundas på objektiva kriterier, vilket innebär att även omständigheter utöver det faktum att personens vistelse är olaglig bör beaktas. När medlemsstaterna använder

standardformulär för beslut i samband med återvändande, dvs. beslut om återvändande och, om sådana utfärdats, inreseförbud och beslut om återsändande, bör de respektera den principen och fullt ut rätta sig efter alla tillämpliga bestämmelser i detta direktiv.

↓ ny

- (7) Kopplingen mellan beslutet att avsluta en tredjelandsmedborgares lagliga vistelse och utfärdandet av ett beslut om återvändande bör stärkas, för att minska risken för avvikande och sannolikheten för otillåtna sekundära förflyttningar. Det är nödvändigt att säkerställa att ett beslut om återvändande utfärdas omedelbart efter ett beslut om att avslå eller avsluta en laglig vistelse, eller helst i samma akt eller beslut. Detta krav bör i synnerhet gälla fall där en ansökan om internationellt skydd avslås, förutsatt att återvändandeförfarandet avbryts tills avslaget vinner laga kraft och i avvaktan på resultatet av ett överklagande av det avslaget.
-

↓ 2008/115/EG skäl 7 (anpassad)

- (8) Det betonas att återtagandeavtal med tredjeländer, såväl från ~~gemenskapens~~ ☒ unionens ☒ sida som bilateralt, är nödvändiga för att underlätta återvändandet. Internationellt samarbete med ursprungsländerna i samtliga skeden av återvändandet är en förutsättning för att det ska vara möjligt att uppnå ett hållbart återvändande.
-

↓ 2008/115/EG skäl 8

- (9) Det är ett erkänt faktum att medlemsstaterna har en legitim rätt att avvisa tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna, förutsatt att rättvisa och effektiva asylsystem har införts där principen om ”non-refoulement” respekteras fullt ut.
-

↓ 2008/115/EG skäl 9

- (10) I enlighet med rådets direktiv 2005/85/EG ~~av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus~~¹² bör en tredjelandsmedborgare som har ansökt om asyl i en medlemsstat inte anses vistas olagligt på den medlemsstatens territorium förrän ett beslut om avslag på asylansökan eller ett beslut om upphävande av personens rätt till vistelse som asylsökande har trätt i kraft.
-

↓ ny

- (11) För att säkerställa tydligare och effektivare regler för beviljande av en tidsfrist för frivillig avresa och förvar av en tredjelandsmedborgare, bör beslutet om huruvida det finns en risk för avvikande eller inte grunda sig på unionsomfattande objektiva

¹² Rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus (EUT L 326, 13.12.2005, s. 13).

kriterier. Dessutom bör det i detta direktiv anges specifika kriterier som fastställer en grund för en motbevisbar presumtion om att det föreligger en risk för avvikande.

- (12) För att effektivisera återvändandeförfarandet bör det fastställas klara skyldigheter för tredjelandsmedborgare, och i synnerhet en skyldighet att samarbeta med myndigheterna i alla skeden av återvändandeförfarandet, inklusive genom att tillhandahålla den information och de element som krävs för att bedöma deras enskilda situation. Samtidigt är det nödvändigt att säkerställa att tredjelandsmedborgare känner till konsekvenserna av att inte uppfylla dessa skyldigheter, i samband med fastställandet av risken för avvikande, beviljandet av en tidsfrist för frivillig avresa och möjligheten att tillgripa förvar samt i samband med tillträde till program för logistiskt, finansiellt och annat materiellt eller icke-finansiellt bistånd.

↓ 2008/115/EG skäl 10
(anpassad)
⇒ ny

- (13) Om det saknas anledning att tro att ☒ beviljandet av en tidsfrist för frivillig avresa ☒ ~~det~~ skulle underminera syftet med ett återvändandeförfarande, är frivilligt återvändande att föredra framför påtvingat återvändande och en ⇒ lämplig ⇐ tidsfrist för frivillig avresa ⇒ på upp till trettio dagar, beroende i synnerhet på utsikterna till återvändande, ⇐ bör beviljas. ⇒ En tidsfrist för frivillig avresa bör inte beviljas om det bedömts att tredjelandsmedborgaren riskerar att avvika, har gjort en tidigare ansökan om laglig vistelse som avvisats såsom bedräglig eller uppenbart ogrundad eller utgör en risk för allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet. ⇐ En förlängning av tidsfristen för frivillig avresa bör föreskrivas när detta anses nödvändigt på grund av specifika omständigheter i enskilda fall. ~~För att främja frivilligt återvändande bör medlemsstaterna tillhandahålla ökat bistånd och rådgivning i samband med återvändandet och på bästa sätt utnyttja de relevanta finansieringsmöjligheter som erbjuds genom Europeiska återvändandefonden.~~

↓ ny

- (14) För att främja frivilligt återvändande bör medlemsstaterna ha operativa program som tillhandahåller mer bistånd och rådgivning i samband med återvändandet, vilket kan omfatta stöd för återanpassning i de tredjeländer dit personerna återvänder, med beaktande av de gemensamma normer för program för bistånd vid frivilligt återvändande och återanpassning som kommissionen utvecklat i samarbete med medlemsstaterna och som godkänts av rådet.

↓ 2008/115/EG skäl 11

- (15) För att säkerställa ett effektivt skydd för de berördas intressen bör det införas gemensamma miniminormer för rättssäkerhetsgarantier som ska gälla vid beslut i anslutning till återvändande.

↓ ny

- (16) Tidsfristen för att överklaga ett beslut som rör återvändande bör lämna tillräckligt med tid för att säkerställa tillgång till ett effektivt rättsmedel, samtidigt som hänsyn tas till att långa tidsfrister kan ha en menlig inverkan på återvändandeförfaranden. För att undvika ett möjligt missbruk av rättigheter och förfaranden, bör en längsta tidsfrist på högst fem dagar beviljas för överklagande av ett beslut om återvändande. Denna bestämmelse bör endast vara tillämplig efter ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som vunnit laga kraft, inklusive efter en möjlig rättslig prövning.
- (17) Överklagandet av ett beslut om återvändande som grundar sig på ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som redan har varit föremål för ett effektivt rättsmedel bör ske i en enda instans, eftersom en rättslig myndighet i sådana fall redan har granskat och fattat beslut om den berörda tredjelandsmedborgarens enskilda situation i samband med asylförfarandet.
- (18) Ett överklagande av ett beslut om återvändande bör ha automatisk suspensiv verkan endast i fall där det finns en risk för överträdelse av principen om "non-refoulement".
- (19) I fall där principen om "non-refoulement" inte äventyras, bör överklaganden av beslut om återvändande inte ha en automatisk suspensiv verkan. De rättsliga myndigheterna bör ha möjlighet att av andra orsaker tillfälligt avbryta verkställigheten av ett beslut om återvändande i enskilda fall, antingen på den berörda tredjelandsmedborgarens begäran eller ex officio, när det anses nödvändigt. Sådana beslut bör i regel fattas inom 48 timmar. Om det motiveras av fallets komplexitet bör de rättsliga myndigheterna fatta ett sådant beslut utan onödiga dröjsmål.
- (20) För att effektivisera återvändandeförfarandena och undvika onödiga dröjsmål, utan att de berörda tredjelandsmedborgarnas rättigheter påverkas menligt, bör verkställigheten av beslutet om återvändande inte automatiskt avbrytas i fall där risken för överträdelser av principen om "non-refoulement" redan har bedömts och ett rättsmedel faktiskt har utövats under det asylförfarande som föregick utfärdandet av det överklagade beslutet om återvändande, förutom om den berörda tredjelandsmedborgarens situation har förändrats väsentligen sedan dess.

↓ 2008/115/EG skäl 11
(anpassad)
⇒ ny

- (21) Nödvändig rättshjälp bör ⇒ på begäran ⇐ ställas till förfogande för dem som saknar tillräckliga tillgångar. ~~Medlemsstaterna bör i sin den nationella lagstiftningen~~ ✕ bör det fastställas en förteckning över fall där ✕ fastställa i vilka fall rättshjälp ska anses vara nödvändig.

↓ 2008/115/EG skäl 12

- (22) Hänsyn bör tas till situationen för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i ett land men för tillfället inte kan avlägsnas. Deras grundläggande existensvillkor bör fastställas i enlighet med nationell lagstiftning. För att de ska kunna påvisa sin

särskilda situation vid administrativa granskningar eller kontroller bör dessa personer ges en skriftlig bekräftelse av sin situation. Medlemsstaterna bör ha stort utrymme för skönsmässig bedömning angående form och format för den skriftliga bekräftelsen och bör även kunna ta med den i beslut som har samband med återvändande som antas i enlighet med detta direktiv.

↓ 2008/115/EG skäl 13

- (23) Användningen av tvångsåtgärder bör uttryckligen följa proportionalitetsprincipen och effektivitetsprincipen i fråga om använda medel och eftersträfvade mål. Det bör införas miniminormer för påtvingat återvändande, med beaktande av rådets beslut 2004/573/EG ~~av den 29 april 2004 om organisation av gemensamma flygningar för återsändande från två eller flera medlemsstaters territorium av tredjelandsmedborgare vilka omfattas av enskilda beslut om återsändande~~¹³. Medlemsstaterna bör kunna tillgripa olika möjligheter för att kontrollera påtvingat återvändande.

↓ 2008/115/EG skäl 14

- (24) Verkningarna av nationella återvändandeåtgärder bör ges en europeisk dimension genom införande av ett inreseförbud som förbjuder inresa och vistelse på alla medlemsstaters territorium. Inreseförbudets varaktighet bör fastställas med hänsyn till alla relevanta omständigheter i det enskilda fallet och bör i normala fall inte överstiga fem år. Att den berörda tredjelandsmedborgaren redan har omfattats av mer än ett beslut om återvändande eller beslut om avlägsnande, eller har rest in på en medlemsstats territorium under tiden för ett inreseförbud bör i detta sammanhang särskilt beaktas.

↓ ny

- (25) När en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna upptäcks under utresekontroller vid de yttre gränserna, kan det vara lämpligt att utfärda inreseförbud för att förhindra framtida återinresor och därigenom minska risken för olaglig invandring. När det är motiverat efter en enskild bedömning och med tillämpning av proportionalitetsprincipen, kan den behöriga myndigheten utfärda inreseförbud utan att utfärda ett beslut om återvändande, för att undvika att skjuta upp den berörda tredjelandsmedborgarens avresa.

↓ 2008/115/EG skäl 15

- (26) Det bör tillkomma medlemsstaterna att besluta huruvida prövning av beslut i samband med återvändande innebär att den myndighet eller det organ som prövar beslutet har befogenhet att fatta ett eget beslut om återvändandet som ersätter det tidigare beslutet.

¹³ Rådets beslut 2004/573/EG av den 29 april 2004 om organisation av gemensamma flygningar för återsändande från två eller flera medlemsstaters territorium av tredjelandsmedborgare vilka omfattas av enskilda beslut om återsändande (EUT L 261, 6.8.2004. s. 28).

↓ 2008/115/EG skäl 16

- (27) Användning av förvar för avlägsnande bör ~~begränsas och~~ följa proportionalitetsprincipen i fråga om använda medel och eftersträvar mål. Förvar är motiverat endast för att förbereda återvändandet eller för att genomföra avlägsnandeprocessen och om andra, mindre ingripande, åtgärder är otillräckliga.
-

↓ ny

- (28) Förvar bör åläggas, efter en enskild bedömning i varje fall, om det finns risk för avvikande, om tredjelandsmedborgaren undviker eller hindrar återvändandeförberedelserna eller avlägsnandeprocessen, eller om den berörda tredjelandsmedborgaren utgör en risk för allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet.
- (29) Med tanke på att den längsta tillåtna förvarsperioden i vissa medlemsstater inte är tillräcklig för att säkerställa att återvändandet genomförs, bör det fastställas en längsta förvarsperiod på mellan tre och sex månader, som kan förlängas, i syfte att ge tillräckligt med tid för att slutföra återvändandeförfarandena, utan att det påverkar fastställda skyddsåtgärder som säkerställer att förvar endast tillämpas när det är nödvändigt och proportionellt och så länge som förfarandena inför avlägsnandet pågår.
- (30) Detta direktiv bör inte hindra medlemsstaterna från att föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande påföljder och straffrättsliga påföljder, inklusive fängelsestraff, för överträdelse av migrationsregler, förutsatt att sådana påföljder är förenliga med målen för detta direktiv, inte äventyrar tillämpningen av direktivet och stämmer fullständigt överens med de grundläggande rättigheterna.
-

↓ 2008/115/EG skäl 17

- (31) Tredjelandsmedborgare i förvar bör behandlas humant och värdigt med respekt för deras grundläggande rättigheter och i överensstämmelse med internationell och nationell rätt. Med undantag för det inledande gripande som de rättsvårdande myndigheterna genomför av personen i fråga, vilket regleras av nationell lagstiftning, bör frihetsberövandet förläggas till särskilda förvarsanläggningar.
-

↓ ny

- (32) När ett gränsförfarande tillämpas i enlighet med förordning (EU) .../... [*förordningen om asylförfaranden*] bör ett specifikt gränsförfarande, utan att det påverkar medlemsstaternas möjlighet att inte tillämpa detta direktiv i de fall som avses i artikel 2.2 a, följa för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och vars ansökan om internationellt skydd inom ramen för det asylgränsförfarandet har avslagits, i syfte att säkerställa direkt komplementaritet mellan gränsförfarandena för asyl och återvändande och förebygga luckor mellan förfarandena. I sådana fall är det nödvändigt att fastställa särskilda regler som

säkerställer samstämmigheten och synergien mellan de två förfarandena och bevarar hela processens integritet och effektivitet.

- (33) För att säkerställa faktiskt återvändande i samband med gränsförfarandet bör en tidsfrist för frivillig avresa inte beviljas. En tidsfrist för frivillig avresa bör dock beviljas tredjelandsmedborgare som innehar en giltig resehandling och samarbetar med de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna i alla skeden av återvändandeförfarandena. För att förhindra avvikande bör tredjelandsmedborgarna i sådana fall lämna över resehandlingen till den behöriga myndigheten fram till sin avresa.
- (34) För en snabb handläggning av fallet bör en maximal tidsfrist beviljas för överklagande av ett beslut om återvändande som följer på ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som fattats vid ett gränsförfarande och som vunnit laga kraft.
- (35) Ett överklagande av ett beslut om återvändande som fattats i samband med ett gränsförfarande bör ha en automatisk suspensiv verkan i fall det där finns risk för att principen om "non-refoulement" överträds, den berörda tredjelandsmedborgarens situation har förändrats väsentligen sedan beslutet om att avslå ansökan om internationellt skydd fattades under asylgränsförfarandet eller om inget rättsmedel har utövats mot det beslut om avslag på ansökan om internationellt skydd som fattades under asylgränsförfarandet.
- (36) Det är nödvändigt och proportionellt att säkerställa att en tredjelandsmedborgare som redan suttit i förvar under granskningen av hans eller hennes ansökan om internationellt skydd som en del av asylgränsförfarandet får kvarhållas i förvar i syfte att förbereda återvändandet och/eller genomföra avlägsnandeprocessen, när ansökan väl har avslagits. För att undvika att en tredjelandsmedborgare automatiskt befrias från förvar och tillåts resa in på medlemsstatens territorium trots att han eller hon har nekats rätt att stanna, behövs en begränsad tidsperiod för att försöka verkställa det beslut om återvändande som utfärdats vid gränsen. Den berörda tredjelandsmedborgaren får hållas i förvar i samband med gränsförfarandet i högst fyra månader och så länge som förfarandena inför avlägsnandet pågår och verkställs med tillbörlig skyndsamhet. Denna förvarsperiod bör inte påverka andra förvarsperioder som fastställs i detta direktiv. Om det inte har varit möjligt att verkställa återvändandet inom den tidigare perioden, får det beslutas om ytterligare förvar av tredjelandsmedborgaren inom ramen för en annan bestämmelse i detta direktiv och för den tidsperiod som fastställs däri.

↓ 2008/115/EG (anpassad) ⇒ ny	skäl	18
-------------------------------------	------	----

- (37) Medlemsstaterna bör snabbt få tillgång till uppgifter om ⇒ beslut om återvändande och ⇐ inreseförbud som utfärdats av andra medlemsstater. ~~Detta informationsutbyte bör genomföras~~ ☒ Denna tillgång bör ske ☒ i enlighet med ⇒ förordning (EU) .../...¹⁴ [förordning om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna] och ⇐ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1987/2006 ~~av den 20 december~~

¹⁴ [Förordning om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna] (EUT L ...).

~~2006 om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II)~~¹⁵ ⇒ , även för att underlätta de behöriga myndigheternas ömsesidiga erkännande av dessa beslut, i enlighet med rådets direktiv 2001/40/EG¹⁶ och rådets beslut 2004/191/EG¹⁷ ⇐ .

↓ ny

- (38) Inrättande av system för återvändandehantering i medlemsstaterna bidrar till effektiviteten i återvändandeprocessen. Varje nationellt system bör ge information i rätt tid om en tredjelandsmedborgares identitet och rättsliga situation vilken är relevant för övervakning och uppföljning av enskilda fall. För att fungera effektivt och i syfte att minska den administrativa bördan avsevärt bör sådana nationella återvändandesystem vara anslutna till Schengens informationssystem för lättare och snabbare inmatning av information som rör återvändande, samt till det centrala system som inrättas av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån i enlighet med förordning (EU) .../... [förordningen om en europeisk gräns- och kustbevakning].
-

↓ 2008/115/EG skäl 19

⇒ ny

- (39) Samarbete mellan de berörda institutionerna på samtliga nivåer i samband med återvändandet samt utbyte och främjande av bästa praxis, ⇒ inbegripet genom att beakta och regelbundet uppdatera handboken för återvändande för att återspegla den rättsliga och politiska utvecklingen, ⇐ bör åtfölja genomförandet av detta direktiv och ge upphov till ett europeiskt mervärde.
-

↓ ny

- (40) Unionen bidrar med ekonomiskt och operativt stöd för ett effektivt genomförande av detta direktiv. Medlemsstaterna bör på bästa sätt utnyttja unionens tillgängliga finansieringsinstrument, program och projekt på återvändandeområdet, i synnerhet inom ramen för förordning (EU) .../... [förordningen om inrättande av Asyl- och migrationsfonden], samt operativt bistånd från Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån enligt förordning (EU) .../... [förordningen om en europeisk gräns- och kustbevakning]. Sådant stöd bör i synnerhet användas för att inrätta system för återvändandehantering och program för att tillhandahålla logistiskt, finansiellt och annat materiellt eller icke-finansiellt bistånd för att stödja återvändande – och i

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1987/2006 av den 20 december 2006 om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) (EUT L 381, 28.12.2006, s. 4).

¹⁶ Rådets direktiv 2001/40/EG av den 28 maj 2001 om ömsesidigt erkännande av beslut om avvisning eller utvisning av medborgare i tredje land (EGT L 149, 2.6.2001, s. 34).

¹⁷ Rådets direktiv 2001/40/EG av den 28 maj 2001 om ömsesidigt erkännande av beslut om avvisning eller utvisning av medborgare i tredje land (EGT L 149, 2.6.2001, s. 34) och rådets beslut 2004/191/EG av den 23 februari 2004 om fastställande av kriterier och närmare föreskrifter för ersättning för finansiella obalanser som uppstår till följd av tillämpningen av direktiv 2001/40/EG om ömsesidigt erkännande av beslut om avvisning eller utvisning av medborgare i tredje land (EUT L 60, 27.2.2004, s. 55).

↓ 2008/115/EG skäl 20
(anpassad)

- (41) Eftersom målet med detta direktiv, nämligen att införa gemensamma regler om återvändande, avlägsnande, användning av tvångsmedel, förvar och inreseförbud, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, och det därför, på grund av direktivets omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på ~~gemenskapsnivå~~ ☒ unionsnivå ☒, kan ~~gemenskapen~~ ☒ unionen ☒ vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget ☒ om Europeiska unionen ☒ . I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går direktivet inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
-

↓ 2008/115/EG skäl 21

- (42) Medlemsstaterna bör genomföra bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering på grund av kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.
-

↓ 2008/115/EG skäl 22

- (43) I överensstämmelse med 1989 års FN-konvention om barnets rättigheter bör barnets bästa komma i främsta rummet när medlemsstaterna genomför detta direktiv. I överensstämmelse med Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna bör rätten till skydd för familjelivet komma i främsta rummet när medlemsstaterna genomför detta direktiv.
-

↓ 2008/115/EG skäl 23

- (44) Tillämpningen av detta direktiv påverkar inte de förpliktelser som följer av Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 om flyktingars rättsliga ställning, i dess ändrade lydelse enligt New York-protokollet av den 31 januari 1967.
-

↓ 2008/115/EG skäl 24

- (45) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

- (46) Ett faktiskt återvändande av tredjelandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa, vistelse eller bosättning i medlemsstaterna, i enlighet med detta direktiv, är en väsentlig del av det omfattande arbetet med att förhindra irreguljär migration och utgör en viktig orsak till ett stort allmänintresse.
- (47) Medlemsstaternas återvändandemyndigheter måste behandla personuppgifter för att säkerställa korrekt genomförande av återvändandeförfaranden och framgångsrik verkställighet av beslut om återvändande. De tredjeländer dit personerna återvänder är ofta inte föremål för beslut om adekvat skyddsnivå som antagits av kommissionen enligt artikel 45 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679¹⁸ eller enligt artikel 36 i direktiv (EU) 2016/680¹⁹, och har ofta inte ingått eller har ingen avsikt att ingå ett återtagandeavtal med unionen eller på annat sätt sörja för lämpliga skyddsåtgärder i den mening som avses i artikel 46 i förordning (EU) 2016/679 eller i den mening som avses i de nationella bestämmelser som införlivar artikel 37 i direktiv (EU) 2016/680. Trots unionens omfattande insatser för att samarbeta med de viktigaste ursprungsländerna för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och som är skyldiga att återvända, är det inte alltid möjligt att säkerställa att sådana tredjeländer systematiskt uppfyller den skyldighet att återta sina egna medborgare som föreskrivs i internationell rätt. Återtagandeavtal som ingåtts eller är under förhandling av unionen eller medlemsstaterna och som sörjer för lämpliga skyddsåtgärder för överföring av uppgifter till tredjeländer, enligt artikel 46 i förordning (EU) 2016/679 eller enligt de nationella bestämmelser som införlivar artikel 36 i direktiv (EU) 2016/680, omfattar ett begränsat antal sådana tredjeländer. I en situation där sådana avtal inte finns, bör personuppgifter överföras av medlemsstaternas behöriga myndigheter i syfte att genomföra unionens återvändandeinsatser, i enlighet med de villkor som fastställs i artikel 49.1 d i förordning (EU) 2016/679 eller i de nationella bestämmelser som införlivar artikel 38 i direktiv (EU) 2016/680.

- (48) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i ~~det till~~ ☒ protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till ☒ fördraget om Europeiska unionen och fördraget om ☒ Europeiska unionens funktionssätt ☒ ~~upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning~~, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt i Danmark. Eftersom detta direktiv – i den omfattning som det gäller för tredjelandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa i enlighet med ~~kodexen om Schengengränserna~~²⁰

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

¹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) (EUT L 105, 13.4.2006, s. 1).

☒ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399²¹ ☒ – bygger på Schengenregelverket enligt bestämmelserna i avdelning IV i tredje delen av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, ska Danmark, i enlighet med artikel 5 ☒ 4 ☒ i nämnda protokoll ☒ det protokollet ☒, inom en tid av sex månader efter det att rådet har antagit ☒ beslutat om ☒ detta direktiv besluta om huruvida landet ska genomföra det i sin nationella lagstiftning.

↓ 2008/115/EG (anpassad)	skäl	26
-----------------------------	------	----

- (49) I den omfattning som det ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa i enlighet med ☒ förordning (EU) 2016/399 ☒ ~~kodexen om Schengengränserna~~ utgör detta direktiv en utveckling av ☒ de ☒ bestämmelser i Schengenregelverket i vilka ~~Storbritannien~~ ☒ Förenade kungariket ☒ inte deltar, i enlighet med rådets beslut 2000/365/EG ~~av den 29 maj 2000 om en begäran från Storbritannien och Nordirland om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket~~²². I enlighet med artiklarna 1 och 2 i ~~det~~ protokoll ☒ nr 21 ☒ om Förenade kungarikets och Irlands ställning ☒ med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, ☒ som fogats till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om ☒ Europeiska unionens funktionssätt ☒ ~~upprättandet av Europeiska gemenskapen~~, och utan att det påverkar artikel 4 i det protokollet, deltar inte Förenade kungariket i ~~detta beslut~~ ☒ antagandet av detta direktiv ☒ och är inte bundet av det i dess helhet och omfattas inte av dess tillämpning.

↓ 2008/115/EG (anpassad)	skäl	27
-----------------------------	------	----

- (50) I den omfattning som det ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa i enlighet med ☒ förordning (EU) 2016/399 ☒ ~~kodexen om Schengengränserna~~ utgör detta direktiv en utveckling av ☒ de ☒ bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Irland inte deltar, i enlighet med rådets beslut 2002/192/EG ~~av den 28 februari 2002 om Irlands begäran om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket~~²³. I enlighet med artiklarna 1 och 2 i ~~det~~ protokoll ☒ nr 21 ☒ om Förenade kungarikets och Irlands ställning ☒ med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat ☒ ~~som fogats~~ till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om ☒ Europeiska unionens funktionssätt ☒ ~~upprättandet av Europeiska gemenskapen~~, och utan att det påverkar artikel 4 i det protokollet, deltar inte Irland i ☒ antagandet av detta direktiv ☒ ~~detta beslut~~ och är inte bundet av det i dess helhet och omfattas inte av dess tillämpning.

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) (EUT L 77, 23.3.2016, s. 1).

²² Rådets beslut 2000/365/EG av den 29 maj 2000 om en begäran från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket (EGT L 131, 1.6.2000, s. 43).

²³ Rådets beslut 2002/192/EG av den 28 februari 2002 om Irlands begäran om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket (EGT L 64, 7.3.2002, s. 20).

↓ 2008/115/EG (anpassad)	skäl	28
-----------------------------	------	----

- (51) När det gäller Island och Norge utgör detta direktiv – i den omfattning som det ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa i enlighet med ☒ förordning (EU) 2016/399 ☒ ~~kodexen om Schengengränserna – en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i den mening som avses i~~ ☒ i enlighet med ☒ avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa två staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, ☒ en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket ☒ som omfattas av det område som avses i artikel 1.C i rådets beslut 1999/437/EG²⁴ ~~av om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtalet.~~
-

↓ 2008/115/EG (anpassad)	skäl	29
-----------------------------	------	----

- (52) När det gäller Schweiz utgör detta direktiv – i den omfattning som det ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa i enlighet med ☒ förordning (EU) 2016/399 ☒ ~~kodexen om Schengengränserna – en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i den mening som avses i~~ ☒ i enlighet med ☒ avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket²⁵, ☒ en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket ☒ som omfattas av det område som avses i artikel 1.C i rådets beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2008/146/EG ~~av~~²⁶ ~~om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av det avtalet.~~
-

↓ 2008/115/EG (anpassad)	skäl	30
-----------------------------	------	----

- (53) När det gäller Liechtenstein utgör detta direktiv – i den omfattning som det ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa i enlighet med ☒ förordning (EU) 2016/399 ☒ ~~kodexen om Schengengränserna – en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i den mening som avses i~~ ☒ i enlighet med ☒ protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen,

²⁴ Rådets beslut 1999/437/EG av den 17 maj 1999 om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtal som har ingåtts mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa båda staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EGT L 176, 10.7.1999, s. 31).

²⁵ EUT L 53, 27.2.2008, s. 52.

²⁶ Rådets beslut 2008/146/EG av den 28 januari 2008 om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EUT L 53, 27.2.2008, s. 1).

Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket²⁷, ~~☒~~ en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket ~~☒~~ som omfattas av det område som avses i artikel 1.C i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2011/350/EU²⁸ ~~2008/261/EG~~²⁹ om ~~undertecknande på Europeiska gemenskapens vägnar och provisorisk tillämpning av vissa bestämmelser i det protokollet.~~

↓ ny

- (54) Skyldigheten att införliva detta direktiv med nationell rätt bör endast gälla de bestämmelser som utgör en innehållsmässig ändring i förhållande till det tidigare direktivet. Skyldigheten att införliva de oförändrade bestämmelserna följer av det tidigare direktivet.
- (55) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande av direktivet med nationell rätt som anges i bilaga I.

↓ 2008/115/EG (anpassad)

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv föreskrivs gemensamma normer och förfaranden som ska tillämpas i medlemsstaterna för återvändande av tredjelandsmedborgare vars vistelse är olaglig, i överensstämmelse med grundläggande rättigheter som allmänna principer för ~~gemenskapsrätten~~ ~~☒~~ unionsrätten ~~☒~~ och internationell rätt, inklusive flyktingsskydd och förpliktelser i fråga om mänskliga rättigheter.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på en medlemsstats territorium.

²⁷ EUT L 160, 18.6.2011, s. 21.

²⁸ Rådets beslut 2011/350/EU av den 7 mars 2011 om ingående på Europeiska unionens vägnar av protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, om avskaffande av kontroller vid de inre gränserna och om personers rörlighet (EUT L 160, 18.6.2011, s. 19).

²⁹ EUT L 83, 26.3.2008, s. 3.

2. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa detta direktiv på tredjelandsmedborgare som
 - (a) har nekats inresa i enlighet med artikel ~~1413~~ i ~~☒~~ förordning (EU) 2016/399 ~~☒~~ ~~kodeksen om Schengengränserna~~ eller som grips eller hejdas av de behöriga myndigheterna i samband med att de olagligen passerar en medlemsstats yttre gräns landvägen, sjövägen eller luftvägen och som inte därefter har fått tillstånd eller rätt att vistas i den medlemsstaten,
 - (b) har ådömts att återvända som en straffrättslig påföljd, eller som en följd av en straffrättslig påföljd, i enlighet med den nationella lagstiftningen, eller som är föremål för utlämningsförfaranden.
3. Detta direktiv ska inte tillämpas på personer som har rätt till fri rörlighet enligt ~~gemenskapslagstiftningen~~ ~~☒~~ unionslagstiftningen ~~☒~~ i enlighet med artikel 2.5 i ~~☒~~ förordning (EU) 2016/399 ~~☒~~ ~~kodeksen om Schengengränserna~~.

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *tredjelandsmedborgare*: personer som inte är unionsmedborgare i den mening som avses i artikel ~~☒~~ 20 ~~☒~~ ~~174~~ i fördraget ~~☒~~ om Europeiska unionens funktionssätt ~~☒~~ och som heller inte är personer som har rätt till fri rörlighet enligt ~~gemenskapslagstiftningen~~ ~~☒~~ unionslagstiftningen ~~☒~~ i enlighet med artikel 2.5 i ~~☒~~ förordning (EU) 2016/399 ~~☒~~ ~~kodeksen om Schengengränserna~~.
2. *olaglig vistelse*: vistelse på en medlemsstats territorium av en tredjelandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa enligt artikel ~~65~~ i ~~☒~~ förordning (EU) 2016/399 ~~☒~~ ~~kodeksen om Schengengränserna~~ eller andra villkor för att resa in i, vistas eller vara bosatt i den medlemsstaten.
3. *återvändande*: en tredjelandsmedborgares återresa – oavsett om den sker frivilligt i överensstämmelse med en skyldighet att återvända eller med tvång – till
 - a) ~~–~~ ursprungslandet, eller
 - b) ~~–~~ ett transitland i enlighet med återtagandeavtal med ~~gemenskapen~~ ~~☒~~ unionen ~~☒~~ eller bilaterala återtagandeavtal eller andra arrangemang, eller
 - c) ~~–~~ ett annat tredjeland till vilket den berörda tredjelandsmedborgaren frivilligt väljer att återvända och där han eller hon kommer att tas emot.
4. *beslut om återvändande*: ett administrativt eller rättsligt beslut enligt vilket en tredjelandsmedborgares vistelse är olaglig och som ålägger eller fastställer en skyldighet att återvända.
5. *avlägsnande*: verkställigheten av skyldigheten att återvända, det vill säga den faktiska transporten ut ur medlemsstaten.
6. *inreseförbud*: ett administrativt eller rättsligt beslut om förbud mot inresa och vistelse på medlemsstaternas territorium under en viss period, som åtföljer ett beslut om återvändande.
7. *risk för avvikande*: skäl i det enskilda fallet och på grundval av objektiva kriterier fastställda genom lag att anta att en tredjelandsmedborgare som är föremål för förfaranden för återvändande kan komma att avvika.

8. *frivillig avresa*: fullgörande av skyldigheten att återvända inom den tidsram som fastställts i beslutet om återvändande.
9. *utsatta personer*: underåriga, ensamkommande barn, funktionshindrade, äldre, gravida, ensamstående föräldrar med underåriga barn och personer som har utsatts för tortyr, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld.

Artikel 4

Förmånligare bestämmelser

1. Detta direktiv ska inte påverka tillämpningen av förmånligare bestämmelser i
 - (a) bilaterala eller multilaterala avtal mellan ~~gemenskapen~~ ☒ unionen ☒, eller ~~gemenskapen~~ ☒ unionen ☒ och dess medlemsstater, och ett eller flera tredjeländer,
 - (b) bilaterala eller multilaterala avtal mellan en eller flera medlemsstater och ett eller flera tredjeländer.
2. Detta direktiv ska inte påverka tillämpningen av eventuella förmånligare bestämmelser för tredjelandsmedborgaren i ~~gemenskapens~~ ☒ unionens ☒ regelverk om invandring och asyl.
3. Detta direktiv ska inte påverka medlemsstaternas rätt att anta eller behålla bestämmelser som är förmånligare för de personer som det är tillämpligt på, förutsatt att dessa förmånligare bestämmelser är förenliga med detta direktiv.
4. När det gäller tredjelandsmedborgare som undantas från direktivets räckvidd i enlighet med artikel 2.2 a ska medlemsstaterna
 - (a) se till att deras behandling och skyddsnivån inte är mindre förmånliga än vad som föreskrivs i artikel ~~10.4 och 10.5~~ ~~8.4 och 8.5~~ (begränsad användning av tvångsmedel), artikel ~~11.2 a~~ (uppskov med avlägsnande), artikel ~~17.1 b och 17.1 d~~ ~~14.1 b och 14.1 d~~ (akutsjukvård och beaktande av utsatta personers behov) samt artiklarna ~~19.16~~ och ~~20.17~~ (förhållanden i samband med förvar) och
 - (b) respektera principen om ”non-refoulement”.

Artikel 5

”Non-refoulement”, barnets bästa, familjeliv och hälsotillstånd

När medlemsstaterna genomför detta direktiv ska de ta vederbörlig hänsyn till

- (a) barnets bästa,
- (b) familjeliv,
- (c) hälsotillståndet för den berörda tredjelandsmedborgaren,

och respektera principen om ”non-refoulement”.

Artikel 6

Risk för avvikande

1. De objektiva kriterier som avses i artikel 3.7 ska inbegripa minst följande kriterier:
 - (a) Personen saknar handlingar som styrker identiteten.
 - (b) Personen saknar bostad, stadigvarande hemvist eller tillförlitlig adress.
 - (c) Personen saknar ekonomiska resurser.
 - (d) Personen har rest in till medlemsstaternas territorium på ett olagligt sätt.
 - (e) Personen har gjort en otillåten förflyttning till en annan medlemsstats territorium.
 - (f) Personen har uttryckligen uttalat en avsikt att inte efterleva återvändanderelaterade åtgärder som tillämpas i enlighet med detta direktiv.
 - (g) Personen är föremål för ett beslut om återvändande som utfärdats av en annan medlemsstat.
 - (h) Personen efterlever inte ett beslut om återvändande, inbegripet skyldigheten att återvända inom tidsfristen för frivillig avresa.
 - (i) Personen följer inte kravet i artikel 8.2 på att omedelbart resa till en annan medlemsstat som har utfärdat ett giltigt uppehållstillstånd eller annat tillstånd för vistelse.
 - (j) Personen uppfyller inte skyldigheten att samarbeta med de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna i alla skeden av återvändandeförfarandena, i enlighet med artikel 7.
 - (k) Personen är dömd för brott, inbegripet för allvarligt brott i en annan medlemsstat.
 - (l) Personen omfattas av en pågående brottsutredning och straffrättsliga förfaranden.
 - (m) Personen använder falska eller förfälskade identitetshandlingar, förstör eller gör sig på annat sätt av med befintliga handlingar, eller vägrar att lämna fingeravtryck enligt krav i unionsrätten eller nationell rätt.
 - (n) Personen motsätter sig återvändandeförfarandet på ett våldsamt eller bedrägligt sätt.
 - (o) Personen underlåter att efterleva en åtgärd som syftar till att förhindra den risk för avvikande som avses i artikel 9.3.
 - (p) Personen respekterar inte ett befintligt inreseförbud.
2. Förekomsten av en risk för avvikande ska fastställas på grundval av en övergripande bedömning av de specifika omständigheterna i det enskilda fallet, med beaktande av de objektiva kriterier som anges i punkt 1.

Medlemsstaterna ska dock fastställa att en risk för avvikande anses föreligga i ett enskilt fall, om detta inte motbevisas, när ett av de objektiva kriterier som anges i punkt 1 m, 1 n, 1 o och 1 p är uppfyllt.

Artikel 7

Skyldighet att samarbeta

1. Medlemsstaterna ska ålägga tredjelandsmedborgare en skyldighet att samarbeta med de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna i alla skeden av återvändandeförfarandena. Denna skyldighet ska i synnerhet omfatta
 - (a) en skyldighet att tillhandahålla alla element som krävs för att fastställa eller bekräfta identitet,
 - (b) en skyldighet att lämna information om de tredjeländer som genomrests,
 - (c) en skyldighet att förbli närvarande och tillgänglig under hela förfarandena,
 - (d) en skyldighet att lämna in en begäran om en giltig resehandling till de behöriga myndigheterna i tredjeländer.
2. De element som avses i punkt 1 a ska omfatta tredjelandsmedborgares förklaringar och dokumentation de innehar om sin identitet, medborgarskap, ålder, land/länder och ort(er) där de bott tidigare, reserutter och resedokumentation.
3. Medlemsstaterna ska informera tredjelandsmedborgarna om konsekvenserna av att inte uppfylla den skyldighet som avses i punkt 1.

↓ 2008/115/EG (anpassad)
⇒ ny

KAPITEL II AVSLUTANDE AV DEN OLAGLIGA VISTELSEN

Artikel ~~86~~

Beslut om återvändande

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de undantag som avses i punkterna 2–5 ska medlemsstaterna utfärda beslut om att tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på deras territorium ska återvända.
2. Tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på en medlemsstats territorium och som innehar ett giltigt uppehållstillstånd eller någon annan form av tillstånd som ger rätt till vistelse utfärdat av en annan medlemsstat, ska ofördröjligen bege sig till den medlemsstatens territorium. Om den tredjelandsmedborgare som berörs av detta krav inte följer detsamma eller om dennes omedelbara avresa krävs med hänsyn till allmän ordning eller nationell säkerhet, ska punkt 1 tillämpas.
3. Medlemsstaterna får avstå från att utfärda ett beslut om återvändande till en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på deras territorium om den berörda tredjelandsmedborgaren återtas av en annan medlemsstat enligt bilaterala avtal eller arrangemang som gäller ☒ den 13 januari 2009 ~~☒ den dag detta direktiv träder i~~

~~kraft~~. Den medlemsstat som har återtagit den berörda tredjelandsmedborgaren ska i så fall tillämpa punkt 1.

4. Medlemsstaterna får när som helst, av ömmande skäl eller av humanitära eller andra skäl, bevilja ett självständigt uppehållstillstånd eller någon annan form av tillstånd som ger rätt att stanna i landet till en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på deras territorium. I sådana fall ska inget beslut om återvändande utfärdas. Om ett sådant beslut redan har utfärdats ska det återkallas eller tillfälligt skjutas upp under giltighetstiden för uppehållstillståndet eller någon annan beviljad rätt att stanna.
5. Om en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på en medlemsstats territorium är föremål för ett förfarande för förlängning av hans eller hennes uppehållstillstånd eller något annat tillstånd som ger rätt att stanna i landet, ska den berörda medlemsstaten överväga att avstå ifrån att utfärda ett beslut om återvändande till dess att förfarandet har avslutats, ~~utan att detta påverkar tillämpningen av punkt 6.~~
6. ⇒ Medlemsstaterna ska utfärda ett beslut om återvändande omedelbart efter att ha fattat ett beslut om att avsluta en tredjelandsmedborgares lagliga vistelse, inklusive ett beslut om att inte bevilja en tredjelandsmedborgare flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande i enlighet med förordning (EU) .../... [skyddsgrundsförordningen]. ⇐

Detta direktiv ska inte hindra medlemsstaterna från att anta ett beslut om ☒ återvändande ☒ att avsluta en laglig vistelse tillsammans med ett beslut om återvändande och/eller ☒ ett beslut om att avsluta en tredjelandsmedborgares lagliga vistelse, ☒ ett beslut om avlägsnande och/eller inreseförbud inom ramen för ett enda administrativt eller rättsligt beslut i enlighet med deras nationella lagstiftning, ~~utan att det påverkar tillämpningen av rättssäkerhetsgarantierna enligt kapitel III och andra relevanta bestämmelser i gemenskapslagstiftningen och nationell lagstiftning.~~

↓ ny

Första och andra stycket påverkar inte tillämpningen av skyddsåtgärderna enligt kapitel III och enligt andra relevanta bestämmelser i unionsrätten och nationell rätt.

↓ 2008/115/EG
⇒ ny

Artikel 97

Frivillig avresa

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de undantag som avses i punkterna 2 och 4 ska det i återvändandebeslutet fastställas en lämplig tidsfrist på ~~mellan sju och~~ ⇒ upp till ⇐ trettio dagar för frivillig avresa. Medlemsstaterna får i sin nationella lagstiftning föreskriva att en sådan tidsfrist får beviljas först efter ansökan från den berörda tredjelandsmedborgaren. Medlemsstaterna ska i så fall informera de berörda tredjelandsmedborgarna om möjligheten att ge in en sådan ansökan.

Den tidsfrist som föreskrivs i första stycket innebär inte att den berörda tredjelandsmedborgaren inte kan avresa tidigare.

↓ ny

Längden på tidsfristen för frivillig avresa ska fastställas med vederbörlig hänsyn till de specifika omständigheterna i det enskilda fallet, med beaktande i synnerhet av utsikterna till återvändande.

↓ 2008/115/EG (anpassad)

⇒ ny

2. Medlemsstaterna ska, när så är nödvändigt, förlänga fristen för frivillig avresa med en lämplig tid, med beaktande av de särskilda omständigheterna i det enskilda fallet, t.ex. vistelsens längd, förekomsten av skolbarn eller av andra familjeband och sociala band.
3. Vissa förpliktelser som syftar till att förhindra att den berörda personen avviker, till exempel att regelbundet anmäla sig hos myndigheterna, deponering av tillräcklig garantisumma, inlämnande av handlingar eller skyldighet att stanna på en viss plats, får åläggas under tidsfristen i fråga.
4. ⇒ Medlemsstaterna får inte bevilja en tidsfrist för frivillig avresa i följande fall: ⇐
 - a) Om det finns ☒ en ☒ risk för avvikande ⇒ som fastställts i enlighet med artikel 6 ⇐.
 - b) ~~eller om~~ ☒ Om ☒ en ansökan om laglig vistelse avvisats såsom uppenbart ogrundad eller bedräglig.
 - c) ~~eller om~~ ☒ Om ☒ den berörda personen ☒ tredjelandsmedborgaren ☒ utgör en risk för allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet, ~~får medlemsstaterna avstå från att bevilja någon tidsfrist för frivillig avresa eller bevilja en kortare tidsfrist än sju dagar.~~

Artikel ~~108~~

Avlägsnande

1. Medlemsstaterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att verkställa beslutet om återvändande om inte någon tidsfrist för frivillig avresa har beviljats i enlighet med artikel ~~97~~.4, eller om åläggandet att återvända inte har hörsammats inom den tid för frivilligt återvändande som beviljats i enlighet med artikel ~~97~~. ⇒ Dessa åtgärder ska inbegripa alla åtgärder som krävs för att bekräfta identiteten på en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och som inte innehar en giltig resehandling samt för att erhålla en sådan handling. ⇐
2. Om medlemsstaten har beviljat en tidsfrist för frivillig avresa i enlighet med artikel ~~97~~, får beslutet om återvändande verkställas först när tiden löpt ut, såvida inte en risk som avses i artikel ~~97~~.4 uppstår under denna tid.
3. Medlemsstaterna får anta ett separat administrativt eller rättsligt beslut om avlägsnande.

4. Om medlemsstaterna – som en sista utväg – använder tvångsmedel vid avlägsnandet av en tredjelandsmedborgare som motsätter sig avlägsnande, ska dessa åtgärder vara proportionerliga och inte innebära mer tvång än skäligt. De ska genomföras enligt nationell lagstiftning i överensstämmelse med grundläggande rättigheter och med vederbörlig respekt för den berörda tredjelandsmedborgarens värdighet och fysiska integritet.
5. När avlägsnandet genomförs med flyg ska medlemsstaterna ta hänsyn till de gemensamma riktlinjer för säkerhetsbestämmelser i samband med gemensamma återsändanden med flyg som fogas till beslut 2004/573/EG.
6. Medlemsstaterna ska sörja för ett effektivt övervakningssystem för påtvingade återvändanden.

Artikel ~~119~~

Uppskjutande av verkställighet

1. Medlemsstaterna ska skjuta upp verkställigheten av avlägsnandet
 - a) om det strider mot principen om ”non-refoulement” eller
 - b) så länge som verkställigheten av avlägsnandet skjutits upp enligt artikel ~~1613.2~~.
2. Medlemsstaterna får skjuta upp verkställigheten av avlägsnandet under en lämplig tidsperiod, med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Medlemsstaterna ska särskilt beakta
 - a) tredjelandsmedborgarens fysiska eller psykiska tillstånd,
 - b) tekniska omständigheter, som brist på transportkapacitet eller att avlägsnandet misslyckades på grund av bristande identitetshandlingar.
3. Om verkställigheten av avlägsnandet skjutits upp i enlighet med punkterna 1 och 2, får den berörda tredjelandsmedborgaren åläggas de skyldigheter som anges i artikel ~~97~~.3.

Artikel ~~1210~~

Återvändande och avlägsnande av ensamkommande barn

1. Innan ett beslut fattas om att utfärda ett beslut om återvändande beträffande ett ensamkommande barn, ska stöd av lämpliga organ som inte är verkställande myndighet beviljas med vederbörlig hänsyn till barnets bästa.
2. Innan myndigheterna i en medlemsstat avlägsnar ett ensamkommande barn från medlemsstatens territorium, ska de försäkra sig om att barnet kommer att överlämnas till en familjemedlem, en utsedd förmyndare eller en lämplig mottagningsenhet i mottagarlandet.

Artikel ~~1311~~

Inreseförbud

1. Beslut om återvändande ska åtföljas av ett inreseförbud
 - a) om inte någon tidsfrist för frivillig avresa har beviljats, eller

b) om åläggandet att återvända inte har hör sammats.

I andra fall får beslut om återvändande åtföljas av ett inreseförbud.

↓ ny

2. Medlemsstaterna får utfärda ett inreseförbud som inte åtföljer ett beslut om återvändande till en tredjelandsmedborgare som har vistats olagligt inom medlemsstaternas territorium och vars olagliga vistelse upptäcks i samband med utresekontroller i enlighet med artikel 8 i förordning (EU) 2016/399, när det är motiverat på grundval av de specifika omständigheterna i det enskilda fallet och med beaktande av proportionalitetsprincipen.

↓ 2008/115/EG
⇒ ny

32. Inreseförbudets varaktighet ska fastställas med vederbörlig hänsyn till alla relevanta omständigheter i det enskilda fallet och ska i princip inte överstiga fem år. Det får emellertid överstiga fem år om tredjelandsmedborgaren utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet.

43. Medlemsstaterna ska överväga att upphäva ett inreseförbud, eller besluta att det tills vidare inte ska gälla, om en tredjelandsmedborgare som är föremål för ett inreseförbud utfärdat i enlighet med punkt 1 andra stycket kan visa att han eller hon har lämnat en medlemsstats territorium i full överensstämmelse med ett beslut om återvändande.

Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 första stycket b, ska beslut om inreseförbud inte fattas avseende offer för människohandel som har beviljats uppehållstillstånd i enlighet med rådets direktiv 2004/81/EG av den 29 april 2004, om uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare som har fallit offer för människohandel eller som har fått hjälp till olaglig invandring och vilka samarbetar med de behöriga myndigheterna³⁰, förutsatt att den berörda tredjelandsmedborgaren inte utgör något hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet.

Medlemsstaterna får i enskilda fall av humanitära skäl avstå från att utfärda eller upphäva ett inreseförbud, eller besluta att det tills vidare inte ska gälla.

Medlemsstaterna får i enskilda fall eller i vissa kategorier av fall av andra skäl återkalla ett inreseförbud, eller besluta att det tills vidare inte ska gälla.

54. När en medlemsstat överväger att utfärda ett uppehållstillstånd eller något annat tillstånd som ger rätt att stanna i landet för en tredjelandsmedborgare för vilken ett inreseförbud har utfärdats av en annan medlemsstat, ska den först rådfråga den medlemsstat som utfärdat inreseförbudet och ta hänsyn till den statens intressen i

³⁰ Rådets direktiv 2004/81/EG av den 29 april 2004 om uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare som har fallit offer för människohandel eller som har fått hjälp till olaglig invandring och vilka samarbetar med de behöriga myndigheterna (EUT L 261, 6.8.2004, s. 19).

~~enlighet med artikel 25 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet³¹ ⇨ i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2018/XXX³² ⇐.~~

65. Tillämpningen av punkterna 1–~~54~~ ska inte påverka rätten till internationellt skydd enligt definitionen i artikel 2 a i ~~direktiv 2011/95/EU rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet³³~~ i medlemsstaterna.

↓ ny

Artikel 14

Återvändandehantering

1. Varje medlemsstat ska inrätta, driva, upprätthålla och vidareutveckla ett nationellt system för återvändandehantering, som ska hantera all information som krävs för att genomföra detta direktiv, i synnerhet vad gäller hantering av enskilda fall samt återvändanderelaterade förfaranden.
2. Det nationella systemet ska inrättas på ett sätt som säkerställer teknisk kompatibilitet för att möjliggöra kommunikation med det centrala system som inrättas i enlighet med artikel 50 i förordning (EU) .../... [*förordningen om en europeisk gräns- och kustbevakning*].
3. Medlemsstaterna ska fastställa program för tillhandahållande av logistiskt, finansiellt och annat materiellt eller icke-finansiellt bistånd, i enlighet med nationell lagstiftning, i syfte att stödja återvändandet av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och som är medborgare i de tredjeländer som förtecknas i bilaga I till rådets förordning nr 539/2001³⁴.

Sådant bistånd kan omfatta stöd för återanpassning i det tredjeland personen återvänder till.

Beviljandet av sådant bistånd, även fastställandet av dess typ och omfattning, ska förutsätta att den berörda tredjelandsmedborgaren samarbetar med de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna i enlighet med artikel 7 i detta direktiv.

³¹ ~~EGT L 239, 22.9.2000, s. 19.~~

³² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/... av den [...] om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006 [ej antagen].

³³ ~~Rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 304, 30.9.2004, s. 12).~~

³⁴ Rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav (EGT L 81, 21.3.2001, s. 1).

KAPITEL III

RÄTTSSÄKERHETSGARANTIER

Artikel ~~1512~~

Utformning

1. Beslut om återvändande och eventuella beslut om inreseförbud och beslut om avlägsnande, ska utfärdas skriftligt och innehålla en redovisning av de faktiska och de rättsliga omständigheterna, liksom uppgift om tillgängliga rättsmedel.

Om rätten till information enligt nationell lagstiftning får inskränkas, särskilt för att skydda nationell säkerhet, försvaret eller allmän säkerhet samt för förebyggande, undersökning och avslöjande av brott och åtal för brott, får informationen om de faktiska omständigheterna begränsas.

2. Medlemsstaterna ska på begäran tillhandahålla en skriftlig eller muntlig översättning av de viktigaste delarna av ett beslut om återvändande i enlighet med punkt 1, inbegripet information om tillgängliga rättsmedel, på ett språk som tredjelandsmedborgaren förstår eller rimligen kan förväntas förstå.
3. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa punkt 2 på tredjelandsmedborgare som har rest in olagligt på en medlemsstats territorium utan att därefter ha fått tillstånd eller rätt att stanna i den medlemsstaten.

I sådana fall ska beslut om återvändande i enlighet med punkt 1 meddelas genom ett standardformulär enligt nationell lagstiftning.

Medlemsstaterna ska tillhandahålla skriftlig allmän information om huvudpunkterna i standardformuläret på åtminstone fem av de språk som oftast används eller förstås av olagliga migranter som reser in i den berörda medlemsstaten.

Artikel ~~1613~~

Rättsmedel

1. Den berörda tredjelandsmedborgaren ska ha tillgång till ett effektivt rättsmedel för att kunna överklaga eller begära omprövning av sådana beslut om återvändande som avses i artikel ~~1512~~.1, inför en behörig rättslig myndighet ~~eller förvaltningsmyndighet eller ett behörigt organ som består av opartiska ledamöter som åtnjuter garantier för sin oberoende ställning.~~

Den berörda tredjelandsmedborgaren ska beviljas rätt att överklaga beslutet om återvändande i en enda instans om detta beslut grundar sig på ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som fattats i enlighet med förordning (EU) .../... [förordningen om asylförfaranden] och som varit föremål för en rättslig prövning i enlighet med artikel 53 i den förordningen.

↓ 2008/115/EG
⇒ ny

2. Den ⇒ rättsliga ⇐ myndighet ~~eller det organ~~ som nämns i punkt 1 ska ha befogenhet att pröva sådana beslut om återvändande som avses i artikel 15~~42~~.1, inbegripet möjligheten att tillfälligt skjuta upp verkställigheten, ~~om inte verkställigheten redan är tillfälligt uppskjuten enligt den nationella lagstiftningen.~~
-

↓ ny

3. Verkställigheten av beslutet om återvändande ska automatiskt avbrytas under perioden för överklagande i första instans och, om överklagandet har gjorts inom den fastställda tidsperioden, under prövningen av överklagandet, om det finns en risk för överträdelser av principen om ”non-refoulement”. Om ett första eller efterföljande överklagandebeslut överklagas, och i samtliga övriga fall, ska verkställigheten av beslutet om återvändande inte avbrytas, såvida inte en domstol på sökandens begäran eller ex officio beslutar detta med vederbörligt beaktande av de specifika omständigheterna i det enskilda fallet.

Medlemsstaterna ska säkerställa att ett beslut fattas om begäran att tillfälligt avbryta verkställigheten av ett beslut om återvändande inom 48 timmar från det att den berörda tredjelandsmedborgaren lämnat in begäran. I enskilda fall som involverar komplicerade sakfrågor eller rättsliga frågor får den behöriga rättsliga myndigheten i tillämpliga fall förlänga de tidsfrister som fastställs i denna punkt.

Om inga relevanta nya element eller iakttagelser har framkommit eller lagts fram av den berörda tredjelandsmedborgaren vilka avsevärt ändrar de specifika omständigheterna i det enskilda fallet, ska första och andra stycket i denna punkt inte tillämpas om

- (a) orsaken till det tillfälliga avbrott som avses där har bedömts i samband med ett förfarande som genomförts vid tillämpning av förordning (EU) .../... [förordningen om asylförfaranden] och har varit föremål för en rättslig prövning i enlighet med artikel 53 i den förordningen,
- (b) beslutet om återvändande är följden av ett beslut om att avsluta den lagliga vistelsen som har fattats efter ett sådant förfarande.

4. Medlemsstaterna ska fastställa rimliga tidsfrister och andra nödvändiga regler för att säkerställa utövandet av rätten till ett effektivt rättsmedel i enlighet med denna artikel.

Medlemsstaterna ska bevilja en frist på högst fem dagar för att överklaga ett beslut om återvändande om detta beslut är följden av ett slutligt beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som fattats i enlighet med förordning (EU) .../... [förordningen om asylförfaranden].

↓ 2008/115/EG

53. Den berörda tredjelandsmedborgaren ska ha möjlighet att få juridisk rådgivning och biträde av ett ombud samt, om så är nödvändigt, språklig hjälp.

64. Medlemsstaterna ska se till att nödvändigt rättsligt bistånd och/eller biträde på begäran beviljas kostnadsfritt i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning eller bestämmelser om rättshjälp och får föreskriva att kostnadsfri rättshjälp och/eller biträde underställs villkoren i artikel 15.3–15.6 i direktiv 2005/85/EG.

Artikel ~~17~~¹⁴

Garantier i avvaktan på återvändande

1. Medlemsstaterna ska, med undantag för den situation som omfattas av artiklarna ~~19~~¹⁶ och ~~20~~¹⁷, säkerställa att under den tidsfrist för frivillig avresa som beviljats enligt artikel ~~9~~⁷ och under tidsperioder för vilka verkställigheten av avlägsnandet skjutits upp enligt artikel ~~11~~⁹, följande principer beaktas så långt som möjligt i fråga om tredjelandsmedborgare:
 - a) De familjemedlemmar som befinner sig på territoriet ska hållas samlade.
 - b) Akutsjukvård och nödvändig behandling av sjukdomar ska tillhandahållas.
 - c) Beroende på vistelsens längd ska underåriga ges tillträde till det grundläggande utbildningsväsendet.
 - d) Utsatta personers särskilda behov ska beaktas.
2. Medlemsstaterna ska se till att de personer som avses i punkt 1 i enlighet med nationell lagstiftning erhåller en skriftlig bekräftelse på att tidsfristen för frivillig avresa har förlängts i enlighet med artikel ~~9~~⁷.2 eller att verkställigheten av beslutet om återvändande har skjutits upp.

KAPITEL IV FÖRVAR INFÖR AVLÄGSNANDE

↓ 2008/115/EG (anpassad)
⇒ ny

Artikel ~~18~~¹⁵

Förvar

1. Om inte andra tillräckliga, men mindre ingripande, åtgärder kan tillämpas verkningsfullt i det konkreta fallet, får medlemsstaterna ~~endast~~ hålla i förvar en tredjelandsmedborgare som är föremål för förfaranden för återvändande för att förbereda återvändandet och/eller för att genomföra avlägsnandet, särskilt när
 - a) det finns risk för avvikande ⇒ som fastställts i enlighet med artikel 6 ⇐, ~~eller~~
 - b) den berörda tredjelandsmedborgaren håller sig undan eller förhindrar förberedelserna inför återvändandet eller avlägsnandet, ~~☒~~ ☒ eller ☒

↓ ny

- c) den berörda tredjelandsmedborgaren utgör en risk för allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet.

↓ 2008/115/EG

Förvar ska vara under så kort tid som möjligt och får endast fortgå under den tid som förfarandena inför avlägsnandet pågår och genomförs med rimliga ansträngningar.

2. Ett beslut om förvar ska fattas av förvaltningsmyndigheter eller rättsliga myndigheter.

Ett beslut om förvar ska utfärdas skriftligt och med angivande av de faktiska och rättsliga omständigheterna.

När ett beslut om förvar har fattats av förvaltningsmyndigheter ska medlemsstaterna

- a) antingen så snart som möjligt efter det att en person tagits i förvar se till att ett beslut fattas om snabb rättslig prövning av förvarsbeslutets laglighet,
- b) eller medge den berörda tredjelandsmedborgaren rätt att inleda förfaranden för att få lagligheten av förvarsbeslutet prövat så snart som möjligt efter det att de aktuella förfarandena inleddes. Medlemsstaterna ska i detta fall omedelbart informera den berörda tredjelandsmedborgaren om möjligheten att inge en sådan ansökan.

Den berörda tredjelandsmedborgaren ska frigges omedelbart om kvarhållandet i förvar inte är lagligt.

3. I varje enskilt fall ska beslutet om förvar omprövas med lämpliga mellanrum, antingen på begäran av den berörda tredjelandsmedborgaren eller ex officio. För längre perioder av förvar ska prövningar övervakas av en rättslig myndighet.
4. När det framkommer att rimliga utsikter till ett avlägsnande inte längre föreligger på grund av rättsliga eller andra överväganden, eller de villkor som fastställs i punkt 1 inte längre föreligger, upphör hållandet i förvar att vara berättigat och den berörda personen ska omedelbart frigges.

↓ 2008/115/EG (anpassad)
⇒ ny

5. Tredjelandsmedborgaren ska hållas i förvar så länge som de villkor som fastställs i punkt 1 uppfylls och så länge som det är nödvändigt för att försäkra sig om att avlägsnandet kan genomföras. Varje medlemsstat ska fastställa en ~~begränsad~~ ⇒ maximal ⇐ förvarsperiod, ~~som inte får överskrida~~ ⇒ på minst tre månader och högst ⇐ sex månader.

↓ 2008/115/EG

6. Medlemsstaterna får inte förlänga den period som avses i punkt 5 annat än med en begränsad tid som inte överskrider ytterligare tolv månader i enlighet med nationell rätt i sådana fall där avlägsnandet, trots alla rimliga ansträngningar, sannolikt kommer att ta längre tid

- a) på grund av bristande samarbete från den berörda tredjelandsmedborgarens sida, eller
- b) beroende på att införskaffandet av nödvändiga handlingar från tredjeländer drar ut på tiden.

Artikel ~~19~~16

Förhållanden i samband med förvar

1. Förvar ska i regel ske i särskilda förvarsanläggningar. Om en medlemsstat inte kan tillhandahålla sådana särskilda anläggningar, utan måste använda fängelseanläggningar, ska tredjelandsmedborgare i förvar hållas avskilda från vanliga interner.
2. Tredjelandsmedborgare i förvar ska – på begäran – ges möjlighet att vid tillfälle ta kontakt med juridiska ombud, familjemedlemmar och behöriga konsulära myndigheter.
3. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt situationen för utsatta personer. Akutsjukvård och nödvändig behandling av sjukdomar ska tillhandahållas.
4. Relevanta och behöriga nationella, internationella och icke-statliga organisationer och organ ska ha möjlighet att besöka sådana anläggningar för förvar som avses i punkt 1, i den mån de används för att hålla tredjelandsmedborgare i förvar i enlighet med detta kapitel. För sådana besök får tillstånd krävas.
5. Tredjelandsmedborgare som hålls i förvar ska systematiskt erhålla information i vilken de regler som tillämpas i anläggningen förklaras och deras rättigheter och skyldigheter fastställs. Detta innebär information om deras rätt enligt nationell lagstiftning att kontakta de organisationer och organ som avses i punkt 4.

Artikel ~~20~~17

Förvar av underåriga och familjer

1. Ensamkommande barn och familjer med underåriga ska endast hållas i förvar som en sista utväg och under en så kort tid som möjligt.
2. Familjer som hålls i förvar i avvaktan på avlägsnande ska tillhandahållas separat inkvartering så att de tillförsäkras adekvat skydd för sitt privatliv.
3. Underåriga som hålls i förvar ska ha möjlighet att delta i fritidsverksamhet, inbegripet lekar och aktiviteter som lämpar sig för deras ålder och, beroende på vistelsens längd, ha tillgång till undervisning.
4. Så långt det är möjligt ska ensamkommande barn föras med inkvartering i anläggningar med tillgång till personal och utrymmen som tar hänsyn till behoven hos personer i deras åldersgrupp.
5. När underåriga hålls i förvar i avvaktan på avlägsnande ska barnets bästa komma i främsta rummet.

Artikel ~~21~~18

Nödsituationer

1. I situationer där ett exceptionellt stort antal tredjelandsmedborgare som ska återvända utgör en oförutsett stor belastning på förvarsanläggningarna i en medlemsstat eller dess administrativa personal, eller personal inom rättsväsendet, får medlemsstaten i fråga så länge som den exceptionella situationen består besluta att tillämpa längre tidsfrister för rättslig prövning än dem som beskrivs i artikel ~~18~~¹⁵.2 tredje stycket och vidta nödgärder vad gäller förhållanden vid förvar som avviker från vad som föreskrivs i artiklarna ~~19~~¹⁶.1 och ~~20~~¹⁷.2.
2. Medlemsstaten ska informera kommissionen när den tillgriper sådana exceptionella åtgärder. Den ska också informera kommissionen så snart som de förhållanden som motiverar dessa åtgärder inte längre föreligger.
3. Denna artikel får inte på något sätt tolkas som att den tillåter medlemsstaterna att åsidosätta sin allmänna skyldighet att vidta alla lämpliga, både allmänna och särskilda, åtgärder för att säkerställa att deras skyldigheter enligt detta direktiv uppfylls.

↓ ny

KAPITEL V

GRÄNSFÖRFARANDE

Artikel 22

Gränsförfarande

1. Medlemsstaterna ska fastställa återvändandeförfaranden som är tillämpliga på tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och är skyldiga att återvända till följd av ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som fattats i enlighet med artikel 41 i förordning (EU) .../... [förordningen om asylförfaranden].
2. Förutom när annat anges i detta kapitel är bestämmelserna i kapitlen II, III och IV tillämpliga på återvändandeförfaranden som genomförs i enlighet med punkt 1.
3. Beslut om återvändande som utfärdats vid återvändandeförfaranden som genomförts i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska meddelas genom ett standardformulär som fastställs i nationell lagstiftning, i enlighet med artikel 15.3.
4. En tidsfrist för frivillig avresa ska inte beviljas. Medlemsstaterna ska dock bevilja en lämplig tidsfrist för frivillig avresa i enlighet med artikel 9 för tredjelandsmedborgare som innehar en giltig resehandling och uppfyller skyldigheten att samarbeta med de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna i alla skeden av återvändandeförfarandena i enlighet med artikel 7. Medlemsstaterna ska kräva att de berörda tredjelandsmedborgarna lämnar över den giltiga resehandlingen till den behöriga myndigheten fram till avresan.
5. Medlemsstaterna ska bevilja en frist på högst 48 timmar för att överklaga beslut om återvändande som bygger på ett slutligt beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som fattats i enlighet med artikel 41 i förordning (EU) .../... [förordningen om asylförfaranden] vid gränsen eller i medlemsstaternas transitzoner.
6. Verkställigheten av ett beslut om återvändande ska automatiskt avbrytas under perioden för överklagande i första instans och, om överklagandet har gjorts inom den

fastställda tidsperioden, under prövningen av överklagandet, om det finns en risk för överträdelser av principen om ”non-refoulement” och ett av följande två villkor gäller:

- (a) Nya element eller iakttagelser har framkommit eller lagts fram av den berörda tredjelandsmedborgaren efter ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som fattats i enlighet med artikel 41 i förordning (EU) .../... [förordningen om asylförfaranden], vilka medför en väsentlig ändring av de specifika omständigheterna i det enskilda fallet.
- (b) Det beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd som fattats i enlighet med artikel 41 i förordning (EU) .../... [förordningen om asylförfaranden] har inte varit föremål för en rättslig prövning i enlighet med artikel 53 i den förordningen.

Om ett första eller efterföljande överklagandebeslut överklagas ytterligare, och i samtliga övriga fall, ska verkställigheten av beslutet om återvändande inte avbrytas såvida inte en domstol på sökandens begäran eller ex officio beslutar detta med beaktande av de specifika omständigheterna i det enskilda fallet.

Medlemsstaterna ska föreskriva att ett beslut om den berörda personens begäran att tillfälligt avbryta verkställigheten av ett beslut om återvändande ska fattas inom 48 timmar från det att den berörda tredjelandsmedborgaren har lämnat in begäran. I enskilda fall som involverar komplicerade sakfrågor eller rättsliga frågor får den behöriga rättsliga myndigheten förlänga de tidsfrister som anges i denna punkt enligt vad som är lämpligt.

7. För att förbereda återvändandet eller genomföra avlägsnandeprocessen, eller bådadera, får medlemsstaterna kvarhålla i förvar en tredjelandsmedborgare som har tagits i förvar i enlighet med artikel 8.3 d i direktiv (EU) .../... [det omarbetade direktivet om mottagningsvillkor] i samband med ett förfarande som genomförs i enlighet med artikel 41 i förordning (EU) .../... [förordningen om asylförfaranden] och som omfattas av återvändandeförfaranden i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel.

Förvarsperioden ska vara så kort som möjligt, och under inga händelser längre än fyra månader. Förvar får tillämpas endast under den tid som förfarandena inför avlägsnandet pågår och genomförs med rimliga ansträngningar.

Om ett beslut om återvändande inte kan verkställas inom den längsta tillåtna period som avses i denna punkt, får tredjelandsmedborgaren kvarhållas i förvar i enlighet med artikel 18.

↓ 2008/115/EG (anpassad)

KAPITEL ~~VII~~ SLUTBESTÄMMELSER

Artikel ~~23~~¹⁹

Rapportering

Kommissionen ska vart tredje år rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna och vid behov föreslå nödvändiga ändringar.

~~Kommissionen ska lämna sin första rapport senast den 24 december 2013 och vid det tillfället särskilt inrikta sig på tillämpningen av artikel 11, artikel 13.4 och artikel 15 i medlemsstaterna. Med avseende på artikel 13.4 ska kommissionen särskilt bedöma de ekonomiska och administrativa konsekvenserna i medlemsstaterna.~~

~~Artikel 20~~

~~Införlivande~~

~~1. Medlemsstaterna ska senast den 24 december 2010 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. Med avseende på artikel 13.4 ska medlemsstaterna senast den 24 december 2011 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.~~

~~När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.~~

~~2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.~~

~~Artikel 24~~~~21~~

~~Förhållandet till Schengenkonventionen~~

~~Detta direktiv ersätter bestämmelserna i artiklarna 23 och 24 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet.~~

Artikel 25

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna 6–10, 13, 14.3, 16, 18 och 22 i detta direktiv senast den [sex månader efter dagen för ikraftträdandet] och artikel 14.1 och 14.2 senast den [ett år efter dagen för ikraftträdandet]. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. De ska även innehålla en uppgift om att hänvisningar i befintliga lagar och andra författningar till det direktiv som upphävs genom det här direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uppgiften ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 26

Upphävande

Direktiv 2008/115/EG ska upphöra att gälla från och med den [...] [*dagen efter det andra datum som anges i artikel 25.1 första stycket*], utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter i fråga om de tidsfrister för införlivande av direktivet med nationell rätt som anges i bilaga I.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II.

↓ 2008/115/EG

Artikel ~~22~~ 27

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

↓

Artiklarna [...] [*de artiklar som inte har ändrats jämfört med det upphävda direktivet*] ska tillämpas från och med den [...] [*dagen efter det andra datum som anges i artikel 25.1 första stycket*].

↓ 2008/115/EG (anpassad)

Artikel ~~28~~ 23

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med ~~fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen~~ ☒ fördragen ☒.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande